

Handläggare

Jeanette Nyström
Telefon: 08-508 33 589

Till

Utbildningsnämnden
2020-09-24

Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om Uppdrag och samverkan avseende länets ungdomsmottagningar

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/829

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Förvaltningschef

Anette Burman
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen för ställningstagande om antagande av samverkansöverenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om samverkan och uppdrag för ungdomsmottagningarna. I dokumentet ”Stockholms ungdomsmottagningar – överenskommelse mellan Region Stockholm, Storsthlm och kommuner i Stockholms län” formuleras ungdomsmottagningarnas grundläggande och övergripande uppdrag.

Förvaltningen ser fördelar med gemensamma riktlinjer för länets ungdomsmottagningar då det skapar förutsättningar för en jämlik ungdomsmottagningsverksamhet och ställer sig positiv till antagande av överenskommelsen.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Region Stockholm och Storsthlm har tagit fram en läns gemensam överenskommelse om ungdomsmottagningarnas uppdrag och samverkan. Syftet med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för en likvärdig, jämställd och jämlik ungdomsmottagningsverksamhet för länets ungdomar, samt att vara ett stöd för ungdomsmottagningarna i organiseringen och utförandet av verksamheten. Dokumentet ska även ligga till grund för god samverkan mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm. Samtliga kommuner i länet har under våren genom tjänstemannaremiss lämnat synpunkter på överenskommelsen. Storsthlms styrelse beslutade den 4 juni 2020 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelsen.

Ärendet

I dokumentet ”Stockholms ungdomsmottagningar - överenskommelse mellan Region Stockholm, Storsthlm och kommuner i Stockholms län” formuleras ungdomsmottagningarnas grundläggande och övergripande uppdrag. Innehållet i överenskommelsen är framtaget av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm och Storsthlm på uppdrag av presidierna för regionens Hälso- och sjukvårdsnämnd och Storsthlms politiska beredningar.

Den gemensamma överenskommelsen gäller samverkan kring att erbjuda ungdomar i länet stöd på ungdomsmottagningar från både kommunerna och Region Stockholm. Överenskommelsen omfattar följande.

- Att huvudmännen är överens om att ungdomen på egen hand ska kunna vända sig till en mottagning där regionen och kommunen tillsammans erbjuder kostnadsfritt stöd och vård till målgruppen.
- Att huvudmännen är överens om att kommunen åtar sig att sörja för att allokera medel och/eller kompetent personal för att kunna leverera de psykosociala insatser som är kommunens ansvar. Regionens ansvar för att allokera medel och/eller kompetent personal för att kunna leverera den medicinska verksamhet som är regionens ansvar. Detta regleras närmare i lokala avtal.

Ungdomsmottagningarna vilar på en formell samverkan mellan kommun och region på en organisatorisk nivå och arbetet är tvärprofessionellt mellan medicinsk och psykosocial personal. Ungdomsmottagningen ska ses som ett komplement till övrig hälso- och sjukvård och övrigt hälsofrämjande och förebyggande arbete som bedrivs av kommunen.

Uppdraget för ungdomsmottagningen är att främja en god psykosocial och sexuell hälsa bland ungdomar, samt stärka identitetsutvecklingen. Detta sker genom möten som utgår från en helhetssyn där förståelse för ungdomen sker mot bakgrund av de sociala, psykologiska och kulturella sammanhang som ungdomen ingår i.

Målgruppen för ungdomsmottagningar är ungdomar mellan 12 till och med 22 år som bor eller vistas i Stockholms län. Ungdomsmottagningarna ska ha god tillgänglighet och ungdomen kan själv fritt välja vilken ungdomsmottagning den vänder sig till.

Enligt överenskommelsen har alla ungdomsmottagningar i Stockholm ett tilldelat geografiskt upptagningsområde. Upptagningsområdet innebär att mottagningens uppdrag utförs på uppdrag av den eller de kommuner eller stadsdelar som upptagningsområdet rör och att mottagningen är placerad inom detta område. Mottagningen ansvarar för att ungdomsmottagningens utåtriktade uppdrag utförs inom det geografiska området, främst till de skolor som är lokaliserade där. Det geografiska upptagningsområdet innebär dock inte att mottagningen endast vänder sig till ungdomar i det aktuella området, utan ungdomar kan fritt röra sig mellan mottagningarna i Stockholms län.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 15 september 2020. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 16 september 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser fördelar med gemensamma riktlinjer för länets ungdomsmottagningar då det skapar förutsättningar för en jämlik

ungdomsmottagningsverksamhet och ställer sig positiv till antagande av överenskommelsen.

Utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet har varit ett prioriterat område under flera år inom utbildningsförvaltningen. Förvaltningen ser ungdomsmottagningarna som ett viktigt stöd och komplement till skolornas elevhälsoarbete. Ungdomsmottagningarna är en viktig del i att motverka psykisk ohälsa. Av den i år genomförda Stockholmsenkäten framgår att det är en fortsatt negativ utveckling bland unga beträffande psykisk ohälsa, vilket understryker betydelsen av ungdomsmottagningarnas roll. Förvaltningen anser att det är bra att det framhålls i överenskommelsen att samtliga skolor inom ungdomsmottagningens ansvarsområde ska erbjuda klassbesök någon gång under grundskoletiden.

Många ungdomar befinner sig dagtid på skolor som inte ligger i det område där de är folkbokförda, både inom staden men också inom länet. Detta gäller framförallt elever i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. En god tillgänglighet till ungdomsmottagningar bör därför också framöver skapas genom att placeringen och dimensioneringen av ungdomsmottagningarna tar i beaktan var länets gymnasieskolor och gymnasiesärskolor är förlagda.

Förvaltningen anser att det är positivt att utgångspunkten i överenskommelsen är att ungdomarna fritt ska kunna välja vilken ungdomsmottagning de vänder sig till. God och enkel tillgång gynnar att eleverna uppsöker stöd när de behöver det. Förvaltningen anser också att det är positivt att det genom ungdomsmottagningarnas upptagningsområde finns en tydlighet kring vilken ungdomsmottagning som är ansvarig för det utåtriktade arbetet till skolorna.

Förvaltningen anser att det utåtriktade arbetet mot gymnasieskolorna och gymnasiesärskolorna kan utvecklas för att kunna nå elever som tidigare inte fått eller kunnat ta till sig information om ungdomsmottagningar. Det skulle framför allt gynna nyanlända ungdomar, pojkar och ungdomar med HBTQ-relaterade frågor.

Förvaltningen bedömer att det är positivt att respektive huvudman har ansvar för att det ska finnas väl fungerande och för ungdomar anpassad klagomål- och synpunktshantering. För att ungdomars synpunkter ytterligare ska tas tillvara ser förvaltningen fördelar med

andra strukturerade varianter av att inhämta ungdomars synpunkter, exempelvis genom fokusgrupper för ökad delaktighet.

Konsekvenser för jämställdhet

Överenskommelsen främjar en tydlighet kring ansvaret gällande ungdomsmottagningarnas verksamhet. Förtydligandet ökar möjligheten till utveckling av den utåtriktade verksamheten genom till exempel ett ökat fokus på att nå ut till elever som tidigare av olika skäl inte besökt ungdomsmottagningarna i lika hög grad. En sådan utveckling kan ha en positiv effekt på så väl jämlikhet som jämställdhet i arbetet med Stockholms läns ungdomar.

Konsekvenser för barns rättigheter

Ungdomsmottagningarnas verksamhet vilar på frivillighet och alla insatser sker på ungdomars egna initiativ. Alla ungdomar, oavsett livssituation, kan vända sig till ungdomsmottagningen för råd, stöd och behandling. Överenskommelsen betonar god tillgänglighet, lokaler och verksamhet som passar alla ungdomars behov. Därmed ses inte överenskommelsen innebära några negativa konsekvenser för barns rättigheter.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Bilagor

1. Rekommendation om att anta överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm avseende ungdomsmottagningarna i länet.
2. ”Stockholms ungdomsmottagningar- Överenskommelse mellan Region Stockholm, Storsthlm och kommuner i Stockholms län.